

Na temelju članka 10. stavka 1. Statuta Zaklade "Kultura nova" i na temelju Poglavlja VIII. Plana ekološke održivosti Zaklade "Kultura nova" Upravni odbor, putem elektroničkog glasovanja održanog 5. veljače 2026. godine, usvojio je

PLAN EKOLOŠKE ODRŽIVOSTI ZAKLADE "KULTURA NOVA" (pročišćeni tekst)

I. UVOD

Plan ekološke održivosti Zaklade "Kultura nova" (dalje u tekstu: Plan održivosti) je odraz obveze koju je Zaklada preuzela kako bi pomogla u smanjivanju negativnog utjecaja na okoliš i primjeni ekološki održivih praksi.

Zaklada prepoznaje vezu između aktivnosti ljudi i klimatske krize te se obvezuje smanjiti svoj ekološki otisak, implementirati ekološki održive prakse te postati primjer dobre ekološke prakse za sve svoje vanjske suradnike, korisnike i partnere.

Svrha Plana održivosti je definirati načine na koje Zaklada djeluje ekološki održivo te predstavlja temelj za njezino ekološko održivo djelovanje.

Svjesna ekološke krize i brojnih izazova, Zaklada prepoznaje izravnu vezu ekološke održivosti s društvenom i ekonomskom održivošću. Stoga Zaklada prepoznaje važnost postizanja Ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, kao i primjenu ESG standarda u poslovanju.

Plan održivosti se odnosi na cjelokupni rad Zaklade te uključuje kako unutarnje tako i vanjske elemente djelovanja, a koji su pobliže definirani i uređeni ovim Planom.

Plan održivosti odnosi se na sva tijela upravljanja Zaklade i njezine zaposlenike koji su dužni osigurati poštivanje i primjenu odredbi ovog Plana u svim aktivnostima koje poduzimaju.

Cilj ovog Plana održivosti je osigurati postizanje visokih standarda ekološke održivosti u Zakladinom svakodnevnom radu. To se odnosi na načine na koje Zaklada samostalno djeluje, ali i na načine na koje radi s drugima, bez obzira na to je li riječ o njezinim vanjskim suradnicima, partnerima, dobavljačima roba, izvođačima radova i izvršiteljima usluga ili korisnicima bespovratnih sredstava Zaklade.

Zaklada prema potrebama surađuje sa stručnjacima u području zaštite okoliša, ciljeva održivog razvoja i primjene ESG standarda kako bi unaprijedila svoje ekološki održivo djelovanje prema postizanju neto nulte emisije.

Plan održivosti definira ključna područja Zakladinog održivog djelovanja te kako im Zaklada pristupa i primjenjuje ih kroz implementaciju održivog poslovanja u uredu, na događanjima koja organizira i na službenim putovanjima.

II. UPRAVLJANJE

Odgovornost je svih članova Upravnog odbora, upravitelja Zaklade i svih zaposlenika Zaklade osigurati da njihovo djelovanje bude u skladu sa sadržajem ovog Plana održivosti.

Nadzor nad primjenom Plana održivosti vrši upravitelj Zaklade, njegovu provedbu koordinira voditelj ureda Zaklade, a primjenjuju ga svi zaposlenici Zaklade.

III. PODIZANJE SVIJESTI

Uzimajući u obzir veliki potencijal multiplikacijskog učinka djelovanja Zaklade, kao javne Zaklade koja pruža profesionalnu i financijsku podršku organizacijama civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti, Zaklada kroz sve razine svojega djelovanja radi na podizanju svijesti o pitanjima održivosti okoliša.

Uzimajući u obzir brzu evoluciju ekološke održivosti Zaklada sustavno i kontinuirano podiže ekološku pismenost Upravnog odbora, upravitelja Zaklade i zaposlenika, prateći dostupnu literaturu i resurse, sudjelujući u obrazovnim programima i dijeleći međusobno stečena znanja i vještine.

Zaklada redovno komunicira u javnosti o svojim ekološkim smjernicama definiranim u Planu održivosti te godišnjim izvještajima koje izrađuje.

Zaklada prije, tijekom i nakon organizacije sastanaka, događanja, edukacija i drugih aktivnosti komunicira sa sudionicima o važnosti ekološke održivosti te podiže svijest o različitim aspektima održivog djelovanja.

Zaklada suradnju s nabavljačima temelji na ekološkoj održivosti i ESG standardima kad god je to moguće.

Zaklada u procesu razvijanja partnerskih odnosa podiže svijest svih uključenih dionika o ekološkoj održivosti.

Zaklada je predana podizanju svijesti o temi održivosti okoliša i kroz podršku i uključivanje u međunarodne zagovaračke inicijative i kampanje u području kulture i umjetnosti, civilnog društva i filantropije koje adresiraju urgentnost ekološke krize.

IV. PODRUČJA ODRŽIVOG DJELOVANJA

Zaklada nastoji razumjeti svoj utjecaj na okoliš kako bi smanjila svoj negativni utjecaj. Kako bi to postigla, kroz ovaj Plan održivosti Zaklada identificira i smanjuje emisije svojeg poslovanja u sljedećim područjima: energija, hrana i voda, upravljanje otpadom, papir, materijali i oprema, nabava i digitalno okruženje.

Energija

Zaklada potrošnju energije u svojem radu smanjuje kroz racionalizaciju trošenja električne energije smanjivanjem grijanja i sustava hlađenja.

U svrhu smanjivanja potrošnje energije sva elektronička oprema treba biti isključena kada se ne koristi. Na kraju radnog dana svi zaposlenici prije napuštanja ureda isključuju svoju elektroničku opremu, osim ako nije drugačije naznačeno.

Zaklada potiče zaposlenike na edukaciju o važnosti i koracima za uštedu energije na radnom mjestu.

Kada je riječ o praćenju i izvještavanju, Zaklada definira konkretne pokazatelje, poput smanjenja potrošnje energije i količine recikliranog elektroničkog otpada.

Hrana i voda

Zaklada za sastanke, događanja, edukacije i druge aktivnosti koje organizira kadgod je to moguće nabavlja lokalnu i organsku hranu i surađuje s ugostiteljima koji nude lokalnu i organsku hranu. Zaklada primarno nudi vegetarijanska jela.

Kako bi ponudu prilagodila raznolikosti potreba sudionika te prilagodila količinu hrane, odnosno osigurala što precizniji broj obroka, a u cilju maksimalnog smanjivanja otpada i izbjegavanja nastanka otpada od hrane, Zaklada podatke o preferencijama i potrebama sudionika prikuplja putem *online* upitnika prije svake aktivnosti koju organizira.

U uredu Zaklade se pije voda iz slavine, a na sastancima, događanjima, edukacijama i drugim aktivnostima koje Zaklada organizira, voda se osigurava u staklenim bocama iz lokalnih slavina.

Zaklada izbjegava upotrebu plastičnih/jednokratnih posuda.

Upravljanje otpadom

Zaklada osigurava održivo upravljanje otpadom poštujući načela prevencije nastanka otpada, primarnog sortiranja i recikliranja te smanjivanja količine otpada održavanjem, popravljanjem, ponovnim iskorištavanjem ili dijeljenjem proizvoda te pravilnog odlaganja otpada.

Zaklada primjenjuje kružne pristupe u odnosu na otpad kadgod je to moguće.

Zaklada primjenjuje politiku "Bez jednokratne upotrebe plastike" u uredu i na sastancima, događanjima i edukacijama koje organizira.

Zaklada koristi obnovljive kapsule tonera i reciklirani papir.

Papir

Zaklada koristi reciklirani papir.

Zaklada ispis papira svodi na najmanju moguću mjeru.

Zaklada upotrebu tiskanih materijala svodi na najmanju moguću mjeru.

Diseminacija dokumenata, papira za sastanke i svakodnevna korespondencija s korisnicima, partnerima i dobavljačima mora biti digitalizirana, a ispisuje se samo u slučajevima kada je to neophodno.

Obostrani ispis kao i ispis više stranica po listu papira primjenjuje se kadgod je to moguće kako bi se smanjila upotreba papira.

Zaklada u svakodnevnom poslovanju koristi *online* digitalne servise kadgod je to moguće.

Materijali i oprema

Zaklada temelji svoj odnos prema materijalima i opremi na tzv. 5R principu (eng. *refuse, reduce, reuse, repurpose, recycle* / hrv. odbiti, smanjiti, ponovno koristiti, prenamijeniti, reciklirati).

Zaklada donosi informirane odluke i odabire održive materijale i opremu neophodne za svoj rad te prednost daje upotrebi lokalno proizvedenih materijala i opreme.

Materijali i oprema se koriste što je dulje moguće, a materijale i opremu koju stavlja izvan upotrebe, ako je moguće, Zaklada donira za ponovnu upotrebu i prenamjenu ili ih reciklira kad god je to moguće kako bi izbjegla stvaranje otpada.

Energetski učinkovita oprema nabavlja se i upotrebljava kad god je to moguće.

Nabava

Zaklada surađuje s održivim dobavljačima roba, izvođačima radova i izvršiteljima usluga te odabire održive proizvode i partnere koji brinu o zaštiti okoliša i posluju u skladu s ESG standardima.

Zaklada u procesu nabave roba, radova i usluga vrši uvid u politike zaštite okoliša, održivog djelovanja i primjene ESG standarda u poslovanju dobavljača/izvođača/izvršitelja.

U slučajevima u kojima Zaklada nema izbora, nabavu vrši od dobavljača/izvođača/izvršitelja koji nemaju zadovoljavajuću ekološku politiku i ne posluju u skladu s ESG standardima, a Zaklada se obvezuje u tim slučajevima potaknuti dobavljače/izvođače/izvršitelje da uspostave ekološku politiku ili poboljšaju postojeću te uspostave politiku primjene ESG standarda u poslovanju.

Digitalno okruženje

S obzirom na to da digitalne tehnologije i komunikacije imaju negativan utjecaj na okoliš (emisije stakleničkih plinova, iscrpljivanje resursa, elektronički otpad, gubitak bioraznolikosti i sl.), Zaklada se obvezuje na održiv pristup digitalnoj tehnologiji i komunikaciji te je sustavno posvećena razvijanju svijesti i pismenosti o negativnom digitalnom utjecaju na okoliš.

Zaklada organizira radionice i seminare za zaposlenike s ciljem njihove edukacije o korištenju održivih tehnologija i alata koji će smanjiti ekološki utjecaj. Također omogućava pristup online tečajevima o ekološki odgovornom korištenju digitalnih resursa.

U pogledu odgovornog raspolaganja s računalnom opremom, Zaklada razvija postupak donacije starih, ali ispravnih računalnih sustava organizacijama civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti umjesto njihova odlaganja. Kadgod je to moguće Zaklada razvija suradnju s certificiranim reciklažnim centrima kako bi osigurala odgovorno zbrinjavanje elektroničkog otpada.

Zaklada je predana održivosti u području računovodstva i financija putem implementacije e-sustava, sofisticiranog softverskog rješenja koje omogućuje potpuno digitalno vođenje financijskih operacija. Korištenjem e-sustava, Zaklada postupno eliminira potrebu za papirnatim dokumentima i tradicionalnom razmjenom e-poruka, čime značajno smanjuje svoj ekološki otisak. E-sustav omogućava *online* praćenje troškova, izradu digitalnih računa te automatizaciju financijskih procesa, što rezultira učinkovitijim operacijama i smanjenjem potrošnje resursa.

Kada su u pitanju virtualne konferencije i sastanci, Zaklada potiče korištenje platformi koje imaju niski ekološki utjecaj i podržavaju smanjenje digitalnog otpada. Također pruža smjernice zaposlenicima o optimalnom korištenju virtualnih alata kako bi se smanjila potrošnja resursa.

U kontekstu zelenih internetskih stranica i aplikacija, Zaklada potiče programere da optimiziraju kôd radi smanjenja opterećenja resursima tijekom rada aplikacija. Kad god je to moguće Zaklada odabire *hosting* usluge koje koriste obnovljive izvore energije i imaju politike održivosti.

Kako bi potaknula inovacije, Zaklada potiče interne inicijative zaposlenika za smanjenje štetnog utjecaja digitalne tehnologije.

Zaklada se pridružuje inicijativama koje podržavaju istraživanje i razvoj održivih tehnologija. Ovi koraci smjeraju prema implementaciji strategije održivog pristupa digitalnoj tehnologiji i komunikaciji, doprinoseći smanjenju negativnog utjecaja na okoliš.

V. ODRŽIV SUSTAV POSLOVANJA: URED, PUTOVANJA, DOGAĐANJA

Održivi ured

Zaklada većinu svojeg rada obavlja u uredu te se obvezuje smanjiti utjecaj svojeg uredskog poslovanja na okoliš primjenjujući održivo djelovanje u područjima iz poglavlja IV. ovog Plana održivosti.

Zaklada uspostavlja održivi ured primarno kroz sljedeće aspekte djelovanja, koji predstavljaju najznačajnije izvore negativnog utjecaja na okoliš u uredima:

- Transport: poticanje upravnih tijela, zaposlenika, vanjskih suradnika, partnera i drugih na održiva rješenja transporta za dolazak do i od ureda (pješačenje, bicikliranje, javni prijevoz).
- Energija: isključivanjem sve elektroničke opreme kada se ne koristi, izuzev kada je neophodno da ostane upaljena, implementiranje sustava praćenja potrošnje energije u uredu kako bi se identificirala područja gdje se može postići ušteda i efikasnost.
- Papir: nabava uredskog papira, toaletnog papira i papirnatih ubrusa s ekološkim certifikatom te njihova upotreba svedena na minimum.
- Čišćenje: upotreba ekološki održivih proizvoda za čišćenje i pranje.
- Otpad: reduciranje proizvodnje otpada te razvrstavanje i recikliranje otpada.
- Proizvodi:
 - o upotreba višekratnih predmeta (šalice, tanjuri, pribor za jelo, posuđe itd.)
 - o ponovno korištenje i popravci proizvoda umjesto kupovine novih
 - o nabava proizvoda i materijala proizvedenih od lokalnih proizvođača
 - o odabir dobavljača koji promiču održivost i nude proizvode s ekološkim certifikatima
 - o ulaganje u energetske učinkovite opremu i tehnologiju koja smanjuje potrošnju resursa.
- Voda: korištenje vode iz slavine za piće.
- Hrana: odabir održivih vegetarijanskih proizvoda za radna događanja i stanke za kavu.
- Ozelenjivanje ureda: poticanje postavljanja biljaka u uredske prostore za poboljšanje kvalitete zraka i stvaranje pozitivnog radnog okruženja.
- Digitalizacija: potpuna digitalizacija ureda.
- Radno okruženje: u skladu s drugim odredbama i kada to dinamika poslovanja dozvoljava poticanje fleksibilnog radnog vremena i rada od kuće kako bi se smanjila potreba za putovanjem do ureda, potrošnja energije i slično.
- Uključenost zaposlenika: poticanje zaposlenika da predlažu i provode vlastite zelene inicijative u okviru Zakladinog ureda, kreiranje kalendara održivosti s posebnim akcijama ili temama za svaki mjesec kako bi se održala kontinuirana pažnja na ekološke ciljeve.

Održiva putovanja

Zaklada organizira *online* sastanke, događanja, edukacije i ostale aktivnosti kad god je to moguće kako bi smanjila broj putovanja.

Zaklada potiče ekološki održiva putovanja kada organizira sastanke, događanja i edukacije ili kada sudjeluje na njima te na taj način minimizira svoj negativni utjecaj na okoliš.

Smjernice za putovanja se primjenjuju na svaku osobu koja putuje i prema kojoj Zaklada ima direktne financijske odgovornosti u smislu pokrivanja/nadoknade putnih troškova (uključujući članove Upravnog odbora, upravitelja Zaklade, zaposlenike, vanjske suradnike, pozvane sudionike, partnere itd.).

Primjena ekološki održivih putovanja uključuje:

- korištenje javnog prijevoza ili dijeljenog transporta kad god je to moguće
- preferiranje prijevoza vlakom ili autobusom umjesto automobila i aviona
- za putovanja do 600 km korištenje kopnenog javnog prijevoza (vlak ili autobus) kad god je to moguće
- davanje prednosti javnom prijevozu vlakom ako ta putovanja traju unutar 5 (pet) sati i ako su moguća
- kad je putovanje avionom neophodno, odabir izravnih linija i izbjegavanje povezanih letova (čak i ako su jeftiniji od izravnih letova) kad god je to moguće
- u slučaju da je odredište teško dostupno, a ima lokalnu zračnu luku, odabirati vezu kopnom, a izbjegavati korištenje lokalnih unutarnjih letova do krajnje destinacije
- kada se putuje do destinacija koje nemaju zračnu luku, odabirati let do zračne luke koja je najodrživije rješenje i do destinacije doputovati s najodrživijim načinom transporta
- izbjegavanje putovanja jedne osobe u automobilu, osim ako je to neophodno i nikako drugačije nije moguće
- omogućavanje više vremena za održiva službena putovanja i duži boravak na odredištu i povezivanje više različitih svrha u jedno putovanje, odnosno ohrabrivanje primjene "spore mobilnosti" kad god je to moguće i poslovno opravdano
- odabir i preporuka smještaja s ekološkim certifikatom i pristupačnim javnim prijevozom

Prilikom organiziranja službenih putovanja i boravka na destinaciji Zaklada primjenjuje sljedeću hijerarhiju prijevoza, od najodrživijeg do najmanje održivog prijevoza:

Najodrživiji prijevoz	Pješačenje
	Bicikl
	Lokalni javni prijevoz (autobus, tramvaj, metro)
	Vlak
	Električni bicikl ili skuter
	Električni auto
	Autobus
	Trajekt
	Auto sa 3 ili više putnika
	Taksi
	Automobil s manje od 3 putnika
	Međunarodni let (izravno: od točke do točke)
	Međunarodni let (uključujući presjedanja)
	Domaći let
Najmanje održivo	

Zaklada se obvezuje bilježiti sve podatke o ugljičnom otisku službenih putovanja predstavnika Zaklade, vanjskih suradnika, partnera i drugih sudionika događanja te o njima podnositi godišnja izvješća Upravnom odboru, kako bi se s godinama mogli uspoređivati.

Održiva događanja

Zaklada je u procesu organiziranja svojih događanja predana suradnji s partnerima koji imaju zadovoljavajuću politiku zaštite okoliša. Ugovor s partnerima treba, kad god je to moguće, sadržavati klauzulu o ekološkoj održivosti, s referencama na ekološke smjernice i osvrtom na utjecaj događanja na okoliš te mjere poduzete za njegovo smanjenje.

Ako partneri nemaju zadovoljavajuću ekološku politiku, Zaklada se obvezuje potaknuti ih da je poboljšaju.

Tijekom svojih događanja Zaklada se obvezuje smanjiti svoj utjecaj na okoliš osiguravanjem vlastitih ili posudbom proizvoda, tehnike i ostale opreme kako bi se izbjegla kupnja novih proizvoda, tehnike i opreme.

Zaklada se tijekom organiziranja događanja obvezuje minimalizirati upotrebu potrošnih materijala koji stvaraju otpad.

Zaklada prilikom organiziranja događanja primjenjuje održiva rješenja u svim drugim područjima navedenim u ovom Planu održivosti, što se posebno odnosi na energiju, hranu, vodu i upravljanje otpadom.

VI. KORISNICI

Korisnici Zaklade su organizacije civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti kojima Zaklada pruža profesionalnu i financijsku podršku.

Zaklada na temelju ovog Plana održivosti razvija pristupe putem kojih svoje korisnike osvještava, podržava i potiče da provode ekološki održive prakse, a definira ih u okviru Programa podrške i Programa za istraživanje i razvoj.

VII. MJERENJE I IZVJEŠTAVANJE

Zaklada redovno i sustavno mjeri utjecaj Zaklade na okoliš u njezinom djelovanju u uredu, na događanjima i putovanjima.

Zaklada redovno prikuplja sljedeće podatke na mjesečnoj razini:

- potrošnju električne energije u uredu, a kada je to moguće na događanjima koja organizira izvan ureda
- potrošnju vode u uredu, a kada je to moguće na događanjima koja organizira izvan ureda
- potrošnju papira u uredu
- proizvodnju otpada po kategorijama otpada u uredu, a kada je to moguće na događanjima koja organizira izvan ureda
- digitalni ugljični otisak ureda
- ugljični otisak putovanja članova Upravnog odbora, upravitelja Zaklade i zaposlenika te svih pozvanih sudionika, partnera i sudionika događanja i aktivnosti koje Zaklada organizira.

Zaklada u mjerenju ugljičnog otiska koristi različite digitalno dostupne alate, odnosno kalkulatore za mjerenje razvijene za prostore, događanja, urede, putovanja i slično, posebno ako su razvijeni za specifičnost djelovanja u kulturnom sektoru.

Zaklada na godišnjoj razini priprema izvještaj o ekološkoj održivosti na temelju prikupljenih podataka te ga podnosi Upravnom odboru početkom tekuće godine u sklopu Programskog i financijskog izvještaja Zaklade "Kultura nova" koji se odnosi na prethodnu kalendarsku godinu. Izvještaji su javno dostupni dokumenti.

VIII. IZMJENE I DOPUNE PLANA ODRŽIVOSTI

S obzirom na trenutna i buduća kretanja koja utječu na ekološku krizu i donose nova ekološki održiva rješenja, Zaklada je predana proaktivnom pristupu kako bi predvidjela potencijalne rizike te prilagodila i unaprijedila svoj način ekološki održivog djelovanja.

Upravitelj Zaklade najmanje dva puta godišnje izvještava Upravni odbor o provedbi Plana održivosti na temelju čega Upravni odbor vrednuje Plan održivosti te prema potrebama donosi njegove izmjene i dopune.

Ovaj Plan stupa na snagu danom usvajanja, te početkom primjene ovog Plana prestaje važiti do sada važeći Plan ekološke održivosti Zaklade "Kultura nova" usvojen 21. prosinca 2023. godine.

Klasa: 151-02/23-01/01

Urbroj: 1002-26-02

Zagreb, 5. veljače 2026.

prof. dr. sc. Romana Matanovac Vučković
Predsjednica Upravnog odbora

Utvrđuje se da je ovaj Plan ekološke održivosti objavljen na oglasnoj ploči u sjedištu Zaklade -----
godine.
Ivan Mesek, upravitelj Zaklade